
OBSAH

ÚVOD	13
POUŽITÉ ZKRATKY	15

ČÁST PRVNÍ INSTITUCIONÁLNÍ SYSTÉM EVROPSKÉ UNIE

KAPITOLA I.

VÝVOJ EVROPSKÉ INTEGRACE	17
1. Poválečné ekonomické integrační aktivity	17
1.1. Založení Evropských společenství	17
1.1.1. <i>Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO)</i>	18
1.1.2. <i>Evropské hospodářské společenství (EHS)</i>	19
1.1.3. <i>EURATOM</i>	20
1.2. Evropské sdružení volného obchodu (ESVO)	21
1.3. Evropský hospodářský prostor (EHP)	22
2. Politické integrační aktivity	22
2.1. Evropské obranné společenství (EOS)	22
2.2. Rada Evropy	23
2.3. Západoevropská unie (ZEU)	24
3. Rozšiřování a upevňování integrace	26
3.1. Širší politický kontext	26
3.2. Jednotný evropský akt	27
3.3. Schengenský systém	28
3.4. Smlouva o Evropské unii	29
3.5. Země střední a východní Evropy	30

KAPITOLA II.

ORGÁNY A INSTITUCE UNIE

1. Funkční aspekty	33
2. Základní orgány Unie	34
2.1. Evropský parlament	35
2.2. Evropská rada	37
2.3. Rada	38
2.4. Evropská komise	41
2.5. Soudní dvůr EU	43
2.6. Evropská centrální banka	46
2.7. Účetní dvůr	46
3. Další instituce Unie	47
3.1. Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů	47
3.2. Evropská investiční banka	48
4. Evropský veřejný ochránce práv (ombudsman)	48

ČÁST DRUHÁ PRÁVO UNIE A JEHO PRAMENY

KAPITOLA III.

PRÁVO UNIE

1. Pojem evropské právo	50
2. Lisabonská smlouva	53
3. Dělbá pravomocí	56
4. Prameny unijního práva	58
4.1. Primární právo	58
4.2. Právní akty Unie	59
4.2.1. Nařízení	60
4.2.2. Směrnice	60
4.2.3. Rozhodnutí	61
4.2.4. Doporučení a stanovisko	62
4.3. Mezinárodní smlouvy	62
4.4. Obecné zásady práva Unie	63
4.5. Judikatura Evropského soudního dvora	64
5. Zahraniční politiky Unie	65

KAPITOLA IV

NĚKTERÉ ZÁKLADNÍ UNIJNÍ INSTITUTY

1. Acquis Unie	68
2. Harmonizace práva	72
3. Zásady subsidiarity a proporcionality	73
4. Posílená spolupráce	74

ČÁST TŘETÍ

KAPITOLA V.

OCHRANA ZÁKLADNÍCH PRÁV V UNII

1. Základní východiska	78
2. Občanství Unie	79
3. Systém ochrany základních práv v Unii	80
3.1. Geneze systému	80
3.2. Prameny základních práv	83
4. Listina základních práv EU	84
4.1. Vypracování Listiny	84
4.2. Právní dimenze Listiny	86
5. Komentář vybraných základních práv Listiny	87
5.1. Ochrana osobních údajů	87
5.2. Zákaz diskriminace	91
5.3. Právo na řádnou správu	92
5.4. Právo na přístup k dokumentům	94

6.	Další vybraná práva	95
7.	Ambivalentní role státu	97

ČÁST ČTVRTÁ

VOLNÝ POHYB OSOB A JEHO BEZPEČNOSTNÍ ASPEKTY

KAPITOLA VI.

VOLNÝ POHYB OSOB

1.	Základní úprava a charakteristika	101
2.	Výjimky pro Spojené království a Irsko	104
3.	Směrnice o volném pohybu	106
3.1	Omezení (výjimky)	107
3.2.	Poznámky k judikatuře	109
4.	Zaměstnávání ve veřejné správě	110
5.	Bezpečnostní výhrady u dalších svobod	113

KAPITOLA VII.

REALIZACE SPOLEČNÉ AZYLOVÉ POLITIKY

1.	Vývoj azylové politiky k Dublinu	116
2.	Nářízení k azylu	118
3.	Tzv. kvalifikační a procedurální směrnice	120
4.	Eurodac	124

ČÁST PÁTÁ

INSTITUT PROSTOR SVOBODY BEZPEČNOSTI A PRÁVA

KAPITOLA VIII.

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

1.	Historie vytvoření institutu	126
1.1.	Vývoj před institucionalizací	126
1.2.	Amsterodamská smlouva	128
1.3.	Amsterodamský cíl	130
2.	Legislativně-právní aspekty	132
3.	Nelegislativní dokumenty	134
3.1.	Tamperské dokumenty	134
3.2.	Haagský program	135
3.3.	Akční plán k provádění Haagského programu	138
4.	Vnitřní bezpečnost Unie	139
4.1.	Funkční pojmové vymezení	139
4.2.	Institut vnitřní bezpečnost Unie	141
5.	Zakotvení v Lisabonské smlouvě	144
5.1.	Základní změny	144
5.2.	Obecná ustanovení.. ..	146
5.3.	Politiky týkající se kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví	148

5.3.1.	Společná azylová politika	149
5.3.2.	Společná přistěhovalecká politika	150
5.4.	Justiční spolupráce v občanských věcech	151
5.5.	Justiční spolupráce v trestních věcech	152
5.5.1.	Základní pravidla spolupráce	152
5.5.2.	Specifikace některých postupů (Eurojust)	155
5.5.3.	Úřad evropského veřejného žalobce	156
5.6.	Policejní spolupráce	157
5.6.1.	Základní právní aspekty	157
5.6.2.	Specifikum Europolu	159
6.	Změny v legislativním procesu	160
7.	Emergency brakes	162
8.	Výjimky pro členské státy	163
8.1.	Spojené království a Irsko	163
8.2.	Dánsko	164
8.3.	Protokol o schengenském <i>acquis</i> začleněném do rámce EU	165
9.	Závěrečné poznámky	166

ČÁST ŠESTÁ NÁSTROJE POLICEJNÍ SPOLUPRÁCE

KAPITOLA IX. SCHENGEN

1.	Vznik schengenského systému	170
2.	Etiologie právních aspektů Schengenu	173
3.	Schengenská prováděcí úmluva	176
4.	Schengenský hraniční kodex	177
5.	Vízová politika	182
6.	Policejní spolupráce	185
7.	Justiční spolupráce v trestních věcech	188
8.	Schengenský informační systém (SIS)	190
8.1.	Účel systému	190
8.2.	Složky systému	191
8.3.	SIRENE	191
8.4.	Záznamy v SIS	193
8.5.	Přístup k SIS a ochrana osobních údajů	195
9.	Vízový informační systém (VIS)	197

KAPITOLA X. EUROPOL

1.	Vznik Europolu	202
2.	Právní základ a poslání Europolu	203
2.1.	Právní základ	203
2.2.	Poslání Europolu	205

3.	Organizace a fungování Europolu	207
3.1.	Organizace Europolu	207
3.2.	Počítačový a informační systém Europolu	208
3.3.	Ochrana osobních údajů	209
3.4.	Styční důstojníci	210
3.5.	Národní jednotky Europolu	211
4.	Další aktivity a funkce Europolu	212
4.1.	Spolupráce s Interpolem, Eurojustem a dalšími subjekty	212
4.2.	Nové funkce Europolu po 11.září 2001	214

KAPITOLA XI.

PRŮMSKÁ SMLOUVA

1.	Obsah a právní charakter smlouvy	216
2.	Začlenění Průmské smlouvy do právního rámce Unie	218

KAPITOLA XII.

INTERPOL

1.	Vznik Interpolu	222
2.	Institucionální a funkční stránka	223
3.	Telekomunikační síť	226
4.	Prostředky spolupráce	227
5.	Interpol v boji s terorismem	228
6.	NCB – Interpol Praha	229

ČÁST SEDMÁ

NÁSTROJE JUSTIČNÍ SPOLUPRÁCE

KAPITOLA XIII.

EUROPEIZACE TRESTNÍHO PRÁVA

1.	Vývoj justiční spolupráce v trestních věcech	231
2.	Europeizace trestního práva	232
3.	Závěrečné poznámky a vývody	236

KAPITOLA XIV.

ÚMLUVA UNIE O PRÁVNÍ POMOCI

1.	Obsah a zaměření úmluvy	239
2.	Společné vyšetřovací týmy	242

KAPITOLA XV.

EUROJUST A EVROPSKÁ JUSTIČNÍ SÍŤ

1.	EUROJUST	244
1.1.	Právní základ	244
1.2.	Organizace Eurojustu	247
2.	Evropská justiční síť	248

3.	Projekt <i>Corpus Juris</i>	250
4.	Projekt Úřad evropského veřejného žalobce	252

KAPITOLA XVI.

EVROPSKÝ ZATÝKACÍ ROZKAZ

1.	Základní právní aspekty	254
2.	Zásadní atributy a změny	256

KAPITOLA XVII.

OCHRANA FINANČNÍCH ZÁJMŮ UNIE

1.	Základní právní úprava	259
1.1.	Úprava v primárním právu	259
1.2.	Úmluva o ochraně finančních zájmů Společenství	260
1.3.	Úloha Účetního dvora	262
1.4.	Podvody s eurem	262
2.	OLAF	263
3.	AFCOS	266

ČÁST OSMÁ

DALŠÍ OBLASTI SPOLUPRÁCE

KAPITOLA XVIII.

OBLASTI SOUVISEJÍCÍ

1.	Celní spolupráce	268
2.	Civilní ochrana	271
2.1.	Právní základ a charakteristika	271
2.2.	Program solidarity Unie (CBRN)	275
2.3.	Ochrana kritické infrastruktury v boji proti terorismu	276
3.	Zvládání přeshraničních krizí	277
3.1.	Poznámky k bezpečnostní a obranné politice Unie	277
3.2.	Prioritní oblasti zvládané krizí	279
3.2.1.	<i>Policie</i>	279
3.2.2.	<i>Posílení právního státu (rule of law)</i>	280
3.2.3.	<i>Civilní správa</i>	281
3.2.4.	<i>Civilní ochrana</i>	282
4.	Doktrína <i>human security</i> pro Evropu	283

ČÁST DEVÁTÁ

EVROPSKÁ UNIE V BOJI S TERORISMEM

KAPITOLA XIX.

BEZPEČNOST EVROPSKÉ UNIE

(NA POZADÍ BEZPEČNOSTI GLOBÁLNÍ)

1.	Obecná charakteristika bezpečnostní situace	285
2.	Nejvýznamnější bezpečnostní hrozby	287

3. Bezpečnost Unie	288
3.1. Bezpečnost Unie jako součást transatlantické bezpečnosti ..	288
3.2. Problematičnost opatření Unie	292
4. Hlavní světoví aktéři	293
5. Islamistický terorismus a jeho projevy	295
6. Pracovní vymezení terorismu	298
7. Přístupy USA v boji s terorismem	299
8. Závěrečné poznámky a premise	301

KAPITOLA XX.

PROTITERORISTICKÉ NÁSTROJE UNIE

1. Instrumenty mezinárodního práva	304
2. Protiteroristická opatření Unie	307
2.1. Zásadní politické přístupy a opatření Unie	307
2.2. Typologie a základní koncepce	308
3. Úprava v evropském právu	310
4. Protiteroristické nástroje Unie	311
5. Politické nástroje Unie	312
5.1. Evropská bezpečnostní strategie (2003)	312
5.2. Prohlášení k boji proti terorismu (Madrid – 2004)	314
5.3. Akční plán EU na boj proti terorismu (2004)	316
5.4. Prohlášení Rady k útokům v Londýně (2005)	317
5.5. Strategie EU pro boj proti terorismu (2005)	317
5.6. Akční plán EU boje proti terorismu (2006)	319
5.7. Strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů (2004)	320
6. Protiteroristické právní nástroje Unie	320
7. Možnosti derogace základních práv	322
7.1. Nástroje Rady Evropy	322
7.2. Derogace podle Listiny základních práv EU	324

PŘÍLOHA

Chronologický přehled událostí	327
--------------------------------------	-----

POUŽITÁ LITERATURA	329
--------------------------	-----

VĚCNÝ REJSTRÍK	344
----------------------	-----